

Riktlinje regionala utvecklingsmedel 1:1- Finansiering för en hållbar utveckling

Inledning

Region Örebro län är regionalt utvecklingsansvarig och har regeringens uppdrag att samordna det regionala utvecklingsarbetet. Det innefattar bland annat att ta fram och samordna genomförandet av en regional utvecklingsstrategi (RUS). För genomförandet har Region Örebro län tillgång till statliga medel för regionalt utvecklingsarbete. Denna riktlinje är ett styrdokument som visar hur de regionala utvecklingsmedlen (1:1 medlen) ska användas för att stärka måluppfyllelsen i RUS. Riktlinjen ska vara styrande vid beslut om regionala utvecklingsmedel.

1. Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet

Strategin med dess strategiska områden och prioriteringar är vägledande för inriktningen av de regionala utvecklingsstrategierna och styrande för vad de statliga medlen för regionalt utvecklingsarbete på anslaget 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder inom utgiftsområde 19 Regional utveckling får användas till. Stora samhällsutmaningar som genomsyrar hela den nationella strategin för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030 är:

- miljöproblem och klimatförändringar
- demografiska förändringar
- ökade klyftor både inom Sverige och inom EU.

För att möta samhällsutmaningarna, ta till vara möjligheterna och hitta lösningar samt uppnå målet för den regionala utvecklingspolitiken identifierar regeringen i denna strategi fyra strategiska områden som ska ligga till grund för genomförandet av den regionala utvecklingspolitiken 2021–2030. De strategiska områdena är:

- likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd i hela landet
- kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela landet
- innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet
- tillgänglighet i hela landet genom digital kommunikation och transportsystem.

Den regionala utvecklingspolitiken ska bidra till en hållbar utveckling i alla delar av landet. Utvecklingskraften i städer, tätorter samt gles- och landsbygder ska stärkas och klyftorna ska minska. Möjligheterna att bo, leva och verka i hela landet ska förbättras. Alla människor ska kunna känna delaktighet, påverka sin livsmiljö, forma sina liv och få tillgång till utvecklingsresurser utifrån sina förutsättningar oavsett var i landet man bor. Goda, attraktiva och omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer är betydelsefullt i detta, liksom att verka för bevarande av biologisk mångfald och ekosystemtjänster för att skapa motståndskraftiga samhällen i ett förändrat klimat. Näringslivet ska ges goda förutsättningar att stärka konkurrenskraften och bidra till omställningen till hållbar utveckling. Den regionala utvecklingspolitiken ska bidra till omställningen till ett modernt och hållbart välfärdsland. Vi behöver säkerställa att hela Sverige är rustat för en fossilfri framtid. Alla samhällssektorer på alla nivåer, internationellt, nationellt, regionalt och lokalt, behöver bidra till en hållbar och fossilfri utveckling i linje med Parisavtalet och skapa förutsättningar för en successiv omställning där hela landet är med. Sverige står inför stora samhällsutmaningar som också varierar mellan olika delar av landet. Demografiska förändringar, globalisering, miljöproblem och klimatförändringar samt ökade klyftor både inom Sverige och inom EU för med sig stora utmaningar som tillsammans med digitaliseringen och den övriga tekniska utvecklingen kommer att påverka samhällsutvecklingen. För att möta dessa utmaningar, ta till vara möjligheterna och hitta lösningar krävs en omställning till en hållbar utveckling som bidrar till genomförandet av Agenda 2030

2. Den regionala utvecklingsstrategin

Örebro läns regionala utvecklingsstrategi (RUS) antogs i april 2022 och är länets bidrag till Agenda 2030. Det finns tre övergripande mål i RUS som motsvarar de tre dimensionerna av hållbarhet.

- Stark konkurrenskraft
- Hög och jämlik livskvalitet
- God resurseffektivitet

Utvecklingsinsatser och investeringar ska leda till hög och jämlik livskvalitet för länets alla invånare och till stark konkurrenskraft. Samtidigt får inte de planetära gränserna överskridas, eftersom både människors hälsa och den ekonomiska utvecklingen är beroende av att ekosystemen är i balans.

De övergripande målen konkretiseras med ett antal effektmål. Önskvärt läge till 2030 beskrivs inom tio prioriterade områden:

- Näringsliv och entreprenörskap

- Innovationskraft och specialisering
- Kunskapslyft och utbildning
- Kompetensförsörjning och matchning
- Social sammanhållning och demokrati
- Hälsofrämjande arbete och hälso- och sjukvård
- Konsumtion och försörjning
- Bostadsförsörjning och attraktiva miljöer
- Transporter och infrastruktur
- Upplevelser och evenemang

3. Hållbar utveckling

Ekonomiskt hållbar utveckling

Ekonomisk hållbarhet handlar om att förvalta och utveckla mänskliga och materiella resurser, utan att medföra negativa konsekvenser för den miljömässiga eller sociala hållbarheten. Ekonomiskt hållbar utveckling ska bidra till en varaktig och inkluderande utveckling där varje generation bär kostnaderna för sin egen konsumtion och den utveckling och tillväxt som den beslutar om.

Socialt hållbar utveckling

Socialt hållbar utveckling syftar till att skapa jämlika och jämställda samhällen utan orättfärdiga skillnader och där alla människors lika värde står i centrum. Med social hållbarhet avses jämställdhet och mångfald inklusive integration och andra sociala dimensioner.

Miljömässigt hållbar utveckling

Miljömässigt hållbar utveckling handlar om att begränsa negativ miljöpåverkan samt att hushålla med naturresurserna, så att de räcker till kommande generationer.

4. Hållbar regional finansiering 1:1

Som regionalt utvecklingsansvarig beslutar Region Örebro län om användning av statliga regionala utvecklingsmedel, anslag 1:1. Anslaget kan användas till olika stödtyper i form av projektverksamhet, företagsstöd och stöd till kommersiell service. Fördelning av anslag mellan de olika stödtyperna beslutas årligen av Region Örebro läns Regionala tillväxtnämnd. Denna fördelning ska baseras på en analys över tidigare års fördelningar samt en omvärldsanalys av hur behovet av de olika stödtyperna förväntas se ut det kommande året.

4.1 Projektmedel

Projektmedel som Region Örebro län beslutar om styrs av en förordning utfärdad av Näringsdepartementet, Förordning (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken.

Enligt projektförordningen får bidrag lämnas för att genomföra projekt som bidrar till att nå målet för den regionala utvecklingspolitiken, vilket är utvecklingskraft med stärkt lokal och regional konkurrenskraft för en hållbar utveckling i alla delar av landet. Den projektverksamhet som finansieras av regioner ska bedrivas i enlighet med strategin för länets utveckling (RUS). Projekten ska på sikt bedömas bidra till att nå RUS:ens övergripande mål och effektmål inom de prioriterade områdena.

Med projekt avses insatser som är avgränsade från den ordinarie verksamheten i fråga om tid, ekonomi och arbetsinsats. Projektmedel får inte utgöra stöd till enskilda företag eller driftsstöd. Kommuner och myndigheter kan söka projektmedel. Organisationer, föreningar och företagsnätverk kan söka projektmedel under förutsättning att det inte bedöms utgöra stöd till ett enskilt företag.

Analys som underlag för inriktningar

Utvärdering och analys, tillsammans med aktuell omvärldsbevakning, ska ligga till grund för hur kommande års 1:1-medel bör användas. RUS-uppföljningen ska visa på ett antal områden som det behöver kraftsamlas kring för att kunna uppnå RUS:ens mål om en hållbar utveckling. Det ska även göras en årlig kartläggning och analys av Regional utvecklings hela projektportfölj i syftet att identifiera vilka gap som finns avseende finansiering. 1:1-anslaget är en finansieringskälla bland många andra för att bidra till måloppfyllelse i RUS. Exempel på andra finansieringskällor är regionalfond, socialfond, interregionala program samt olika sektorsprogram inom EU. Därutöver finns också nationell finansiering att söka från olika myndigheter såsom Energimyndigheten, Skolverket, Vinnova och Tillväxtverket. Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) är den finansieringskälla som regionala utvecklingsmedel oftast kombineras med.

Uppföljningen och portföljanalysen utgör tillsammans grunden för en inriktning. Slutsatserna från analyserna kommer att visa inom vilka områden som behoven är störst eller mest brådskande.

Inriktningen för regionala utvecklingsmedel fastställs av Regional tillväxtnämnd.

Ansökan om medfinansiering

Ansökningar tas emot och beslutas löpande. Men för att nå större effekt och ökad hållbarhet av investerade medel kan det också vara nödvändigt att rikta finansieringen

i form av utlysningar som grundar sig på fördjupade analyser. Förstudier kan sökas för ca 1 år med ett mindre belopp. Projektmedel beviljas inte till enstaka evenemang.

Kriterier för ansökan

En ansökan om stöd ska innehålla en tydlig förändringslogik samt ha en beskrivning av hur arbetet med att följa upp och implementera projektets resultat kommer att ske.

Alla projektansökningar ska även beskriva hur man förhåller sig till hållbar utveckling – ekonomiskt, miljömässigt och socialt. Detta innebär att projekten ska innehålla en beskrivning av specifika utmaningar kopplade till jämställdhet, mångfald, miljö samt barn och unga, och hur dessa utmaningar kan bemötas.

Projektmedel kan uppgå till högst 50 procent av projektets bokförda kostnader. Om projektet avser medfinansiering till Europeiska regionala utvecklingsfonden eller Europeiska socialfonden+, kan projektmedel i undantagsfall uppgå till högst 60 procent av projektets bokförda kostnader.

Projektägaren ska bidra med egen kontant medfinansiering.

Ett projekt ska som regel inte ha påbörjats innan ansökan har skickats in.

Principer för Region Örebro läns medfinansiering

Projekten ska bidra till att utvecklingen av länet är hållbar, både ur ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt perspektiv:

Projektens insatser ska sammantaget bidra till att det regionala utvecklingsarbetet går i riktning mot omställning till ett hållbart samhälle.

Vi förstärker annan finansiering som bidrar till måluppfyllelse i RUS:

1:1-anlaget är en finansieringskälla bland många andra. T.ex. är Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) en finansieringskälla som regionala utvecklingsmedel ofta kombineras med.

Vi tar hänsyn till det territoriella perspektivet genom att se till länets strukturella och geografiska skillnader:

De projekt som finansieras ska sammantaget leda till likvärdiga förutsättningar i länet.

Vi är tydliga beställare – vi gör utlysningar utifrån identifierade behov:

Vi gör utlysningar utifrån det resultat vi vill se, inte en färdig lösning.

Vi uppmuntrar till samskapande:

Projektet ska vara idémässigt, finansiellt och geografiskt förankrat i regionen och beskriva på vilket sätt samverkan sker med andra aktörer i projektets genomförande.

Vi uppmuntrar testande i mindre skala:

Region Örebro län förordar förstudier för att testa nya lösningar.

Det är ett sätt att lära och kunna justera för att skapa ännu bättre resultat.

4.2 Företagsstöd

Företagsstöden som Region Örebro län beslutar om styrs av tre olika förordningar: Förordning (2022:1468) om statligt stöd för att regionalt främja företag och Förordning (2022:1467) om statligt stöd till regionala investeringar. Dessa förordningar reglerar de olika typerna av företagsstöd. Företagsstöden ska främja en hållbar tillväxt och ökad konkurrenskraft i små och medelstora företag och därmed en hållbar regional utveckling. Stödgivningen ska bidra till att nuvarande och kommande generationer kan erbjudas sunda ekonomiska, sociala och miljömässiga förhållanden.

Förordning (2000:284) om stöd till kommersiell service reglerar de stöd som finns att ge till kommersiell service. Stöden får lämnas i områden där servicen är gles. Stöden för servicen bör ges i förhållande till tillgänglighet på service och på hållbarheten både för miljön och även för möjlighet till serviceställets överlevnad.

Analys som underlag för inriktningar

Utvärdering och analys, tillsammans med aktuell omvärldsbevakning ska ligga till grund för hur kommande års 1:1-medel bör användas. RUS-uppföljningen ska visa på ett antal områden som det behöver kraftsamlas kring för att kunna uppnå RUS:ens mål om en hållbar utveckling. Satsningar där företagen behöver stärkas i sin utveckling för att bli konkurrenskraftiga både nationellt och internationellt. Det kan gälla insatser som att stärka digitaliseringsgraden eller stimulera företag till miljödriven affärsutveckling.

Ansökan om företagsstöd

Ansökningar tas emot och beslutas löpande. För att möta nya samhällsutmaningar eller stärka företag som drivs av en underrepresenterad grupp kan det också vara nödvändigt att rikta företagsstöd i form av utlysningar.

Kriterier för ansökan om företagsstöd

Alla företagsstöd i Örebro län ska sammantaget bidra till en hållbar regional utveckling genom en hållbar tillväxt. Nya och befintliga företag som vill investera för att utveckla verksamheten kan söka stöd. Region Örebro län kan lämna stöd till små och medelstora privatägda företag. Investeringen ska vara hållbar det vill säga långsiktigt lönsam, miljömässigt acceptabel och framförallt bidra till en varaktig sysselsättning för personalen. Stödet får inte vara större än vad som behövs med hänsyn till övriga finansierings-möjligheter. Stöd lämnas inte till satsningar som är beställda innan ansökan inkommit, utgifter för företagets normala drift och inte heller satsningar som påverkar konkurrensen negativt på den lokala marknaden.

Företagsstöd kan beviljas med olika procentsatser beroende på vilken insats som är aktuell, var i länet företaget är placerat och företags storlek.